

Santtu Mankinen

Budjetointi ja rahoitusvaihtoehtojen vertailu palveluyritykselle

**BUDJETOINTI JA RAHOITUSVAIHTOEHTOJEN VERTAILU
PALVELUYRITYKSELLE**

Santtu Mankinen
Opinnäytetyö
Kevät 2016
Liiketalous
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma, Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Santtu Mankinen

Opinnäytetyön nimi: Budjetointi ja rahoitusvaihtoehtojen vertailu kohdeyritykselle

Työn ohjaaja: Arja Itkonen

Työn valmistumislukukausi- ja vuosi: Kevät 2016

Sivumäärä: 48

Tämä opinnäytetyö käsittelee budjetointia sekä kasvuyritysten rahoitusvaihtoehtoja toimeksiantajan toiveiden asettamin rajauksin. Työn toimeksiantaja on pieni osakeyhtiö, jonka pyynnöstä yrityksen nimeä ei mainita eikä numeerista budjetointisuunnitelmaa esitetä tässä työssä. Opinnäytetyön tavoitteena on luoda toimeksiantajalle budjetointisuunnitelma sekä koota työssä käsitellyistä rahoitusvaihtoehtoista taulukko joka kuvastaa eri vaihtoehtojen ominaisuuksia toimeksiantajan pyytämällä kriteereillä.

Tietoperusta voidaan jakaa kahteen osaan, joista toinen käsittelee yrityksen talouden suunnittelua sekä budjetointia. Toinen osa käsittelee rahoitusta erityisesti nuorten kasvuyritysten näkökulmasta. Opinnäytetyö on tyypiltään toiminnallinen ja se on tuotettu laadullisin menetelmin. Työssä ei tuoteta uutta tietoa vaan kootaan jo olemassa olevaa helpommin hyödynnettävään muotoon. Teoriapohja on kasattu kirja- ja internetlähteitä käyttäen joiden lisäksi tietoa kohdeyrityksen taloudellisesta tilanteesta ja tulevaisuuden suunnitelmista on saatu toimeksiantajalta haastattelutilaisuuksissa.

Työssä onnistuttiin tuottamaan yritykselle budjetointisuunnitelma budjettikaudelle sekä rahoitusvaihtoehtoista laadittiin taulukko, jossa esitellään tiivistetysti niiden ominaisuuksia muutamilla kriteereillä. Syntyneen budjetointisuunnitelman avulla yrittäjä voi arvioida liiketoiminnan kannattavuutta budjetoiduilla arvoilla ja niistä syntyvän kassavirran riittävyttä budjettikauden aikana. Rahoitusvaihtoehtotaulukon avulla yrittäjä voi vertailla sopivia rahoituslähteitä ja -muotoja sekä niiden soveltuvuutta omiin tarpeihinsa.

Asiasanat: Budjetointi, budjetointisuunnitelma, kasvuyritykset, rahoitus, rahoitusvaihtoehdot

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree programme in Business Economics, Option of Financial Administration

Author: Santtu Mankinen

Title of thesis: Budgeting and comparison of different financial options for case company

Supervisor: Arja Itkonen

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2016 Number of pages: 48

The purpose of this thesis was to create a budgeting plan and to compare different financial options for a case company. The case company in this thesis is a young limited company whose name or the numerical budgeting plans are not presented here at request of the owners. The goal was to create a budgeting plan for the next fiscal year and to gather information about different financial options into a chart, which reflects the differences of different financial instruments.

The theoretical background consists of two parts. The first section is about budgeting and company's financial planning in general. This section covers the basic principles of budgeting, budgeting process and methods that can be used to compile different budgets. The second part is about financing options and their differences. At request of the case company, the thesis focuses on financing options that are suitable for young limited companies whose goal is to grow business in order to enter and expand their operations to international trade.

This thesis is project-based and it employs qualitative methods. The theory was collected from a wide range of literature and internet sources. The case company also presented valuable financial information about the company's past and revealed their future business plans.

The results in from this thesis were useful, functional budgeting system and a chart that summarizes information about the different financial options. Budgeting system provides useful information from the company's cash flow and profitability. The chart can be used to compare different features that the financing options offer and the suitability of them at different stages of the company's life cycle.

Keywords: Budgeting, budget plan, limited company, financing, cash flow

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	KOHDEYRITYS.....	8
3	YRITYKSEN TALOUDEN SUUNNITTELU JA BUDJETOINTI	8
3.1	Mitä budjetointi ja budjetti on?	10
3.2	Budjetoinnin tehtävät.....	10
3.3	Budjetointimenelmät.....	11
3.4	Budjettijärjestelmä	12
4	RAHOITUSVAIHTOEHDOT	15
4.1	ELY-keskus	15
4.1.1	Yrityksen kehittämisavustus.....	16
4.1.2	Yrityksen toimintaympäristön kehittämisavustus.....	17
4.2	Tekes	18
4.2.1	Kehittäminen ja pilotointi	18
4.2.2	Kansainvälisen kasvun suunnittelu	19
4.2.3	Nuoret innovatiiviset yritykset.....	19
4.3	Finnvera	21
4.3.1	Finnvera-laina	22
4.3.2	Yrittäjälaina	22
4.4	Rahoituslaitoslainat	23
4.5	Vakuutusyhtiöiden myöntämät lainat.....	24
4.6	Välirahoitus.....	24
4.6.1	Vaihtovelkakirjat.....	25
4.6.2	Pääomalainat.....	25
4.7	Pääomasijoitukset	26
4.8	Joukkorahoitus	27
4.8.1	Osakepohjainen joukkorahoitus	27
4.8.2	Lainapohjainen joukkorahoitus.....	29
5	BUDJETOINTISUUNNITELMAN SEKÄ RAHOITUSVAIHTOEHTO-TAULUKON LAATIMINEN	30
5.1	Budjetti vuodelle 2016	30
5.2	Osabudjettien laatiminen.....	30

5.3	Rahoitusbudjetin laatiminen	32
5.4	Tase-ennusteen laatiminen	32
5.4.1	Vastaavaa	33
5.4.2	Vastattavaa	33
5.5	Rahoitusvaihtoehto- taulukon laatiminen	33
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	34
7	LÄHTEET	36
8	LIITTEET	40

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön aiheena on budjetointisuunnitelman laatiminen sekä rahoitusvaihtoehtojen vertailu kohdeyritykselle. Toimeksiantaja pidetään salassa ja työssä laaditut budjetointisuunnitelmat toimitetaan toimeksiantajalle täydellisinä. Työssä esitetyistä taulukoista luvut ovat poistettu yrittäjän toivomuksesta. Yrityksellä oli tarve tämän tyyppiselle opinnäytetyölle, koska yrityksen johto on suunnitellut toiminnan laajentamista kansainvälisille markkinoille ja haluaa tietoa yritystoiminnan kannattavuudesta liikevaihdon kasvaessa. Toimeksiantaja haluaa myös tietoa eri rahoitusvaihtoehdoista sekä niiden soveltuvuudesta omiin tarpeihinsa.

Opinnäytetyö on toiminnallinen ja se on tuotettu laadullisin menetelmin. Työllä on toimeksiantaja ja työhön käytettyä tietoa on kerätty haastatteluilla sekä internet- ja kirjallaisista lähteistä. Työn tarkoituksena on tuottaa yritykselle budjetointisuunnitelma sekä vertailla mahdollisia rahoitusvaihtoehtoja. Yrittäjälle luovutetaan valmiit laskelmat sekä budjetointipohja, jota se voi halutessaan käyttää budjetointiin tulevaisuudessa. Rahoitusvaihtoehdoista kootaan taulukko, josta yrittäjä voi vertailla muun muassa eri vaihtoehtojen ominaisuuksia, myöntämisperusteita sekä niistä aiheutuvia kustannuksia.

Työn alussa kerrotaan yleisesti kohdeyrityksestä ja sen toiminnasta sekä yrityksen talouden suunnittelusta. Opinnäytetyön teoriaosuus koostuu kahdesta osasta, joista ensimmäisessä käsitellään budjetointia ja sen ominaispiirteitä. Toisessa osassa käydään läpi yleisimpiä ja sopivimpia rahoitusvaihtoehtoja pienille osakeyhtiöille, jotka pyrkivät laajentamaan toimintaansa pitkällä aikavälillä. Teoriaosuuden jälkeen käsitellään miten kohdeyritykselle koottiin budjetit sekä kootaan teoriaosiossa käytyistä rahoitusvaihtoehdoista taulukko, josta yrittäjä voi vertailla eri rahoitusvaihtoehtojen ominaisuuksia.

Työssä käsitellään otsikon aiheita nimenomaan aloittavan tai nuoren palveluyrityksen kannalta. Budjetointiosuudessa käsitellään budjetointia yleisesti, budjettijärjestelmää sekä budjetoinnin tehtäviä. Budjetointiosuuden lopussa käsitellään tarkemmin pääbudjetit sekä ne osabudjetit, joita tulen itse käyttämään kohdeyrityksen budjetointisuunnitelmassa. Rahoitusvaihtoehdoissa käydään läpi kirjoittajan ja toimeksiantajan yhteisymmärryksessä valitsemia rahoitusvaihtoehtoja, jotka sopivat parhaiten pienten ja nuorien palveluyritysten kasvun pitkäjänteiseen tavoittelemiseen.

2 KOHDEYRITYS

Tässä luvussa käsitellään pintapuolisesti kohdeyritystä ja sen toimintaa. Yritystä eikä sen toimintaa avata suuremmin koska toimeksiantaja ei halua yrityksen nimen taikka tuotteen esilletuomista tässä työssä.

Kohdeyritys on pieni osakeyhtiö joka on perustettu vuonna 2013 ja se toimii palvelualalla yritysmyynti painotteisesti. Yritys myy yhtä tuotetta, jonka tuotekehityksestä se on vastannut alusta alkaen. Tuote on mobiilipohjainen sovellus, joka ohjelmoidaan käyttöönnotossa jokaiselle käyttäjälle erikseen. Tuotekehitys on sitonut yrityksen varoja toiminnan alkuvaiheessa, jonka takia yrityksen toiminta on ollut tappiollista. Yrityksen liikeidea alkuvaiheessa oli myydä tuotettaan kuluttajille mutta muutamien kuukausien jälkeen suunnitelmat kääntyivät kuitenkin yritysmyyntiin puolelle. Tässä vaiheessa tuote oli optimoitu kuluttajakäyttöön ja yritysmyyntiin siirtyminen aiheutti paljon kallista manuaalista työtä.

Tätä työtä tehdessä yritys panostaa tuotekehitykseen paremman kustannusrakenteen saavuttamiseksi. Yritys on rahoittanut toimintaansa lähinnä saaduilla avustuksilla, vaihtovelkakirjalainalla, omistajien omille varoilla sekä vuonna 2014 kertyneillä myyntituotoilla. Työn tekemisvaiheessa yritys maksoi vaihtovelkakirjalainan pois Finnveran tarjoamalla siltarahoituksella ja puntaroi eri rahoitusvaihtoehtoja kasvun tukemiseksi.

Työn aloittamisvaiheessa yrityksellä oli kaksi perustajajäsentä, joista toisen vastuualueena on tuotekehitys, markkinointi ja myynti. Toinen perustajajäsen vastaa pääsääntöisesti tuotesisällön kehityksestä sekä myynnistä. Yritys on lisäksi palkannut yhden työntekijän ja on aikeissa rekrytoida yhden työntekijän ohjelmistokehitykseen.

Kohdeyrityksen toiminta on nyt siinä vaiheessa että se on saanut toimintansa kotimaan markkinoilla vakaalle tasolle ja miettii nyt toiminnan laajentamista kansainvälisille markkinoille. Tähän tarvitaan kuitenkin lisää pääomaa, jonka johdosta tässä työssä käsitellään pienyrittäjille sopivia rahoitusvaihtoehtoja ja niiden ominaisuuksia.

3 YRITYKSEN TALOUDEN SUUNNITTELU JA BUDJETOINTI

Yrityksen talouden suunnitteleminen on kannattavan ja pitkäkestoisen yritystoiminnan perusta. Suunnittelun lähtökohtana käytetään yleensä yrityksen liikeideaa, missiota ja visiota. Liikeidea määrittelee mitä yritys tuottaa tai tarjoaa, ketkä ovat yrityksen asiakkaita ja mikä on yrityksen tapa toimia. Missio on yrityksen tehtävä ja se mm. määrittelee yrityksen arvot. Visio on tulevaisuuden näkemys, johon yrityksen johto toiminnallaan vie yritystä. Liiketoiminnan suunnittelemisessa ja suunnitelmien toteutumisen seurannassa tulee ottaa huomioon kattavasti kaikki yritystoiminnan osa-alueet kuten myynti, markkinointi, henkilöstöhallinto ja tuotanto. Talousasiat ovat tiukasti kytkeytyneinä kaikkiin edellä mainittuihin osa-alueisiin, jonka johdosta talouden suunnittelulla ja seurannalla on keskeinen rooli yritystoiminnassa. (Kotro 2007, 9.)

Yritysten taloudellisten tavoitteiden seuraaminen on mahdollista budjetoinnin avulla. Budjetti ilmaisee tulevan kauden suunnitelmat rahamääräisinä. Budjetointi ei ole lakisääteistä toisin kuin kirjanpito ja yrityksen tilinpäätös mutta se on erinomainen työkalu liiketoiminnan suunnitteluun. Budjetointi mahdollistaa suunnitelmien muuttamisen rahamääräisiksi ja suunnitelmien toteutumisen seurannan raportoinnin avulla. Yrityksen johto määrittelee mitä eriä raportoidaan ja kuinka tihein aikavälein. Raportoinnin tehtävänä on antaa ajankohtaista tietoa yrityksen johdolle yrityksen kannattavuudesta, maksuvalmiudesta sekä vakavaraisuudesta. (Lindfors & Syvänperä 2010, 9.)

Yrityksen pitkän tähtäimen tavoitteet auttavat johtoa määrittelemään lyhyen tähtäimen tavoitteet yrityksen vision mukaisesti. Pitkän tähtäimen suunnitelman tulisi asettaa useiden vuosien päähän, suunnitelmissa tulisi esimerkiksi määritellä mittaavilla tekijöillä millainen yritys on 10 vuoden päästä. Päämääräksi voidaan asettaa esimerkiksi liikevaihdon suuruus, henkilöstö määrä ja toimipaikkojen määrä. Lyhyen tähtäimen tavoitteilla yrityksen eteneminen kohti tavoitteita voidaan pilkkoa käytännössä tilikauden mittaisiin rahamääräisiin osiin budjetoinnin avulla. (Kotro 2007, 10-11.)

Useimmiten yritystoiminta käynnistetään yrittäjän tai hänen lähipiirinsä säästöjen ja pankkilainan avulla. Yrityksen elinkaaren eri vaiheissa rahoitustarpeet kuitenkin muuttuvat ja rahoitusta aletaan etsiä rahoitusmarkkinoiden eri toimijoilta. Yritystoiminnan alkuunpääsyn tueksi on mahdollista hakea valtiollista rahoitusta kun taas yritystoiminnan kasvuvaiheessa pääomaa voidaan hankkia

esimerkiksi institutionaalisilta pääomasijoittajilta tai businessenkeleiltä. Yritykset voivat rahoittaa toimintaansa velan muodossa, osakepääomana tai näiden väliin sijoittuvilla muodoilla. Rahoitusjärjestelmä mahdollistaa pääomien siirtymisen ylijäämäsektorilta alijäämäsektoreille esimerkiksi pankkilainojen muodossa. (Ikäheimo, Laitinen, Laitinen & Puttonen 2011, 139.)

3.1 Mitä budjetointi ja budjetti on?

Budjetointi voidaan määritellä monella eri tavalla, Neilimon ja Uusi-Rauvan (2013, 230) mukaan "Budjetti on yrityksen tai sen osaston toimintaa varten laadittu, mahdollisimman edullisen taloudellisen tuloksen sisältävä ja määrättyinä ajanjaksona toteutettavaksi tarkoitettu rahamääräinen, joskus määrällisestikin ilmaistu toimintasuunnitelma." Se laaditaan yleensä suurissa yrityksissä erikseen osasto-, tulosyksikkö-, ja konsernitason valitulle aikajaksolle, yleensä vuositasoisesti sisältäen samalla tavoitteet kuukausi- ja puolivuotiskausille. Budjetointi toimii johdon apuvälineenä yritystoiminnan kehittämissuunnan asettamisessa vuositasolla. (Järvenpää, Länsiluoto, Partanen & Pellinen 2013, 235.)

Budjetin laadinnan tueksi tarvitaan paljon erilaista tietoa niin yrityksen toiminnasta kuin myös toimialasta jolla se harjoittaa liiketoimintaa. Yrityksen toimintaympäristö saattaa olla murroksessa esimerkiksi teknologian kehittymisen tai asiakkaiden kulutustottumien muuttumisen johdosta. Kaikki muutokset toimintaympäristössä olisi hyvä ottaa huomioon tavoitteiden asettamisessa ja kulujen arvioinneissa. (Lindfors & Syvänperä 2014, 11.)

Budjetoinnilla tarkoitetaan budjettien laatimista ja käyttämistä yritystoiminnan apuvälineenä. Budjetointiprosessi voidaan jaotella kolmeen osaan. Suunnitteluvaihe käynnistää prosessin, Suunnitteluvaiheen jälkeen tulee toteuttamisvaihe, joka on itse budjetin laatimista yrityksen valitsemalla tavalla. Viimeinen vaihe on tarkkailu jota hoidetaan budjetointikauden ajan sekä sen päätyttyä. (Neilimo & Uusi-Rauva 2007, 231.)

3.2 Budjetoinnin tehtävät

Budjetoinnilla on monia tehtäviä yrityksen talouden suunnittelussa ja ohjauksessa. Sen perinteisin tehtävä on suunnitella yrityksen toimintaa lyhyellä aikavälillä pitkän aikavälin suunnitelmien

saavuttamiseksi. Mikäli yrityksessä ei ole laadittu budjettia, johdon on vaikea arvioida miten lyhyen aikavälin toiminta ajaa yritystä kohti sen asettamia tavoitteita. (Ikäheimo, ym. 2011, 106.)

Budjetointi on väline, jolla ohjataan yrityksen toimintaa yhdistämällä yrityksen osat yhteen ja sovitetaan toimimaan yhteisen suunnitelman mukaan (Ikäheimo, ym. 2011, 106).

Budjetoinnin kolmas tehtävä on sujuvoittaa yrityksen sisäistä viestintää ja mahdollistaa johdon asettamien tavoitteiden kulkeutumisen yksiköiden johtajien välityksellä aina alimmille työntekijöille asti. Viestinnän tehtävänä on tehostaa yrityksen toimintaa ja selkeyttää kaikille organisaation jäsenille omat roolinsa ja yrityksen tavoitteet. (Ikäheimo, ym. 2011, 106.)

Budjetointia käytetään myös valvonnan välineenä. Valvontaa voidaan hoitaa toteutuneiden ja budjetoitujen kustannusten vertailulla. Mikäli yksiköille on asetettu tarkat budjetit, yrityksen johto voi seurata toteutuneita poikkeamia ja miettiä syitä niiden syntymiseen. Poikkeamat voivat johtua esimerkiksi väärin asetetuista tavoitteista tai jonkun yksikön tehottomasta toiminnasta. Poikkeamien avulla johto voi ryhtyä selvittämään mistä tehottomuus johtuu ja suorittaa toimenpiteitä niiden korjaamiseksi. (Ikäheimo, ym. 2011, 106–107.)

3.3 Budjetointimenelmät

Budjetoinnin suunnittelu- ja toteuttamisvaihe ovat riippuvaisia yrityksen valitsemasta budjetointimenetelmästä. Mikäli yritys on valinnut menetelmäkseen auktoritaarisen menetelmän, yrityksen ylin johto määrää budjetin pääkohdat ja budjetin perusteet hyvin tarkasti suuremmin neuvottelematta eri osastojen kanssa. Tällöin yrityksessä eri yksiköissä toimivien vastuuhenkilöiden tehtäväksi jää pienimmillään vain budjetin vaatiman tietomateriaalin kokoaminen johdon ohjeiden mukaisesti. (Järvenpää, ym. 2013, 243.)

Mikäli yritys käyttää demokraattista menetelmää, budjetointi rakentuu ns. alhaalta ylöspäin, tulosityksikoistä kohti yrityksen johtoa. Johdon rooli on asettaa yleiset kehykset ja tavoitteet budjetille joiden mukaan yksiköiden johdot laativat omat budjettinsa. Johto kokoaa yksiköiden laatimat budjetit yhteen ja tarpeen tullen sopeuttaa niitä. (Neilimo & Uusi-Rauva 2007, 239.)

Kolmas vaihtoehto on yhteistyömenetelmä jossa budjetointi hoidetaan nimensä mukaan yhteistyössä johdon ja tulosyksikköjohdon välillä. Johto määrittelee tavoitteet ja käytössä olevat resurssit tulosyksiköiden kanssa ja varsinainen budjetointi hoidetaan näiden ohjeiden mukaan tulosyksiköissä. Menetelmä vaatii usein paljon organisaationeuvotteluja jonka takia menetelmä voi osoittautua kalliiksi ja hitaaksi. (Neilimo & Uusi-Rauva 2007, 239.)

Lindforsin ja Syvänperän (2010) mukaan budjettikausi on normaalisti tilikausi, joka on suunnitelmien seuraamista varten jaoteltu esimerkiksi kuukausittain tai neljännesvuosittain. Suunnitelmien toteutumista voidaan seurata esimerkiksi kuukausiraportoinnin avulla. Mikäli raportoivat erät ja periaatteet on määritelty hyvin budjettikauden alussa, yrityksen johto voi niiden perusteella arvioida yrityksen kannattavuutta, maksuvalmiutta sekä vakavaraisuutta budjettikauden aikana. Raportointi mahdollistaa johdon nopean toiminnan, mikäli raporteista havaitaan että yritys ei ole pääsemässä tai ei ole päässyt asetettuihin tavoitteisiin. Raportointia voidaan hoitaa kirjanpito-ohjelmilla, joista on mahdollista saada valmiita kuukausiraportteja. Raportoiviksi eriksi tulee valita päätöksenteon kannalta oleellisia eriä, joita voidaan vertailla budjetoituihin eriin. Raportointi on laadittava samoin periaattein kuin yrityksen kirjanpito vertailukelpoisuuden säilyttämiseksi. Raporteista ilmenevät budjettipoikkeamat tulee selvittää ja puuttua niihin mikäli se on mahdollista. (Lindfors & Syvänperä 2010, 9-11.)

3.4 Budjettijärjestelmä

Eri organisaatiot käyttävät erityyppisiä budjetointijärjestelmiä organisaatioiden toimintatapojen eroavaisuuksien asettamin ehdoin. Budjettijärjestelmien erot tulevat esille järjestelmään sisältyvissä budjetoinnin toiminnallisissa ja järjestelmäteknillisissä toimintatavoissa. Esimerkiksi palveluyrityksillä budjetointijärjestelmästä voi puuttua kokonaan valmistusbudjetti, joka taas on välttämätön tuotteita valmistavalle yritykselle. (Järvenpää, ym. 2013, 239-241.)

Budjettijärjestelmään liittyviä pääbudjetteja ovat tulosbudjetti, rahoitusbudjetti sekä budjetoitu tase tai tase-ennuste. Tuloslaskelma ilmaisee yrityksen budjetoidun tuloksen ja laaditaan pääsääntöisesti suoriteperusteisesti. Rahoitusbudjetti taas laaditaan maksuperusteisesti ja sillä hallitaan yrityksen rahoituksen riittävyyttä budjettikauden aikana. (Neilimo & Uusi-Rauva 2007, 236–237.)

Tase-ennusteen laatimisella arvioidaan yrityksen omaisuuden ja pääomarakenteen kehittymistä budjettikauden aikana. Se laaditaan yleensä viimeisenä pääbudjettina ja se sisältää vastaava- sekä vastattava-puolen. Vastaava-puoli ilmaisee yrityksen omaisuuserät kun taas vastattava-puoli osoittaa miten yrityksen toiminta on rahoitettu. (Lindfors & Syvänperä 2010, 66.)

Budjettijärjestelmä koostuu yrityksen käyttämistä eri osa- ja pääbudjeteista sekä niiden välisistä yhteyksistä. Budjettijärjestelmät vaihtelevat yrityskohtaisesti mutta joitakin yleispiirteitä on havaittavissa. Usein budjettijärjestelmän perustana ovat osabudjetit, joita käytetään suunnitelmien laatimiseksi. Osabudjetteja ovat esimerkiksi myynti, osto, valmistus, varasto ja henkilöstökulubudjetti. (Vilkkumaa 2005, 400 - 402.) Seuraavassa osiossa esitellään osabudjetit, joita käytetään toimeksiantajayrityksen budjetin laatimiseen.

Myyntibudjetti on normaalisti ensimmäisenä laadittava budjetti, koska se on yrityksen toimintaa eniten rajoittava osa-alue. Se voidaan laatia esimerkiksi palveluittain tai tuotteittain eriteltynä. Myyntibudjetin laatimisessa voidaan käyttää apuna viimevuosien liikevaihtoa, tilauskantaa ja yrittäjän omia arvioita tulevasta myynnistä. Myyntibudjetti ilmaisee euromääräisesti mitä myyntituottoja budjettikaudelle asetetaan. Se rakennetaan yrityksen myymien tuotteiden ja palveluiden myyntimäärien sekä hintojen avulla. (Lindfors & Syvänperä 2010, 26-27.)

Ostobudjetti koostuu palveluyrityksessä kaikista palveluun tuottamiseen liittyvistä kustannuksista, joita syntyy esimerkiksi alihankinnoista, tarvikkeista ja materiaaleista. Ostobudjetin laatimisessa voidaan laatia myyntikatelaskelma, josta ilmenee liikevaihdon ja muuttuvien kulujen erotus. Myyntikatteen laskeminen ei ole pakollista eikä sitä näytetä virallisessa tuloslaskelmassa mutta se antaa yrittäjälle kuvan tuotteen kustannusrakenteesta. (Lindfors & Syvänperä 2010, 28.)

Investointibudjetti osoittaa yrityksen tekemät investoinnit budjettikauden aikana. Investointeja ovat esimerkiksi kone-, laite ja tietojärjestelmähankinnat. Investointien hankintakustannukset vaikuttavat rahoitusbudjettiin sekä tulosbudjettiin poistojen muodossa. (Vilkkumaa 2005, 402.)

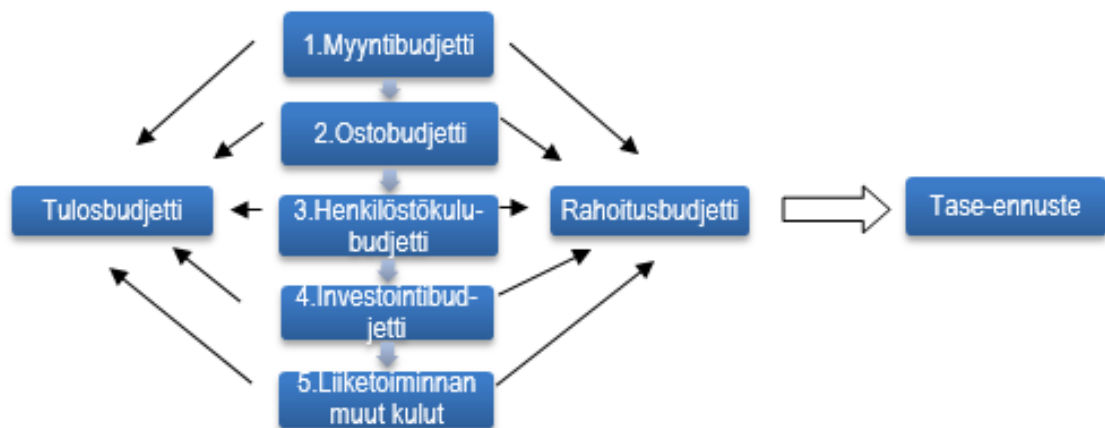
Henkilöstökulubudjetti voi muodostaa suuren osuuden liikevaihdosta erityisesti palveluita tuottavassa yrityksessä. Henkilöstökulubudjettiin kirjataan työntekijöiden palkat, palkkiot sekä niihin liittyvät sivukulut. (Lindfors & Syvänperä 2010, 32.)

Liiketoiminnan muita kuluja budjetoissa lähdetään liikkeelle usein viime vuoden toteutuneiden kulujen perusteella. Mikäli yrityksen liikevaihtoon ennustetaan kasvua, tulevat muuttuvat kustannuksetkin todennäköisesti nousemaan esimerkiksi lisääntyneinä rekrytointi-, matka-, markkinointi sekä työpistekuluina. Budjetin laatijan tulee ottaa kaikki kuluihin vaikuttavat asiat selville kulujen arvioinnin tueksi. (Lindfors & Syvänperä 2010, 38.)

Kun budjetointi tehdään Excelin avulla, osabudjetit kannattaa linkittää suoraan tulosbudjettiin jolloin osabudjettien muutokset vaikuttavat suoraan tulosbudjettiin. Mikäli kaikista tulosbudjettiin vaikuttavista eristä ei ole laadittu osabudjetteja, tulee ne kuitenkin huomioida tulosbudjetissa. Tällaisia eräitä ovat usein esimerkiksi rahoituskulut ja –tuotot sekä tuloverot. (Lindfors & Syvänperä 2010, 38.)

Budjettijärjestelmässä osabudjettien luvut ovat yhteydessä pääbudjetteihin. Esimerkiksi myyntibudjetin luvut ovat kytkeytyneenä tulosbudjetin myyntiriveille, ostobudjetin luvut ostojen osoittamalle paikalle sekä muut budjettierät eri kustannusriveille. Tulosbudjettiin liittyvät budjettierät ovat yhteydessä myös rahoitusbudjettiin ajallisten siirtymävaiheiden välityksellä. Tulosbudjetin suoritusperusteiset erät muunnetaan kassaperusteisiksi kassatuloiksi tai –menoiksi rahoitusbudjettiin. (Neilimo & Uusi-Rauva 2007, 237.)

Budjettijärjestelmä koostuu siis yrityksen käyttämistä budjettieristä ja niiden välisistä yhteyksistä. Toimeksiantajan budjetointisuunnitelma koostuu myynti-, osto-, investointi-, henkilöstökulubudjeteista sekä liiketoiminnan muista kuluista. Kuva 1 kuvaa kohdeyrityksen budjetointijärjestelmää ja eri budjettien yhteyksiä.

KUVA 1. Kohdeyrityksen budjetointijärjestelmä

4 RAHOITUSVAIHTOEHDOT

Rahoituspäätökset kuuluvat olennaisena osana yrityksen toimintaan. Rahoitusmarkkinat ovat muuttuneet vuosien saatossa merkittävästi mutta rahoituksen peruskysymykset ovat silti pysyneet ennallaan vuodesta toiseen. "Yrityksen näkökulmasta rahoituksella on kolme ydinkysymystä: Mihin investointikohteisiin tulisi sijoittaa? Mistä hankitaan rahoitus investointien toteuttamiseksi? Kuinka päivittäinen rahoitushuolto järjestetään?" (Martikainen & Vaihekoski 2015, 9.)

Rahoituksen suunnittelu voidaan jakaa lyhyen ja pitkän aikavälin suunnitelmiin. Lyhyen aikavälin rahoitus luokitellaan alle vuoden ajanjaksolle tehtävään suunnitelmaan ja pitkän taas yli vuoden. (Martikainen & Vaihekoski 2015, 9-10.)

Tarvittavat pääomat yrityksen toiminnan rahoittamiseen voidaan saada joko tulorahoituksella, vieraalla pääomalla tai omistajien omalla pääomalla. Tulorahoitus tarkoittaa rahaa, joka yrityksellä jää myyntituotoista käyttöön kun yritys on maksanut kaikki toiminnasta aiheutuneet kustannukset. Oma pääoma on omistajien yritykseen sijoittamaa pääomaa. Se voi olla joko rahallista tai apporttiomaisuutena sijoitettua liiketoiminnassa tarvittavaa kalustoa tai raaka-ainetta. Vierasta pääomaa ovat esimerkiksi pankeilta, vakuutusyhtiöiltä tai muilta rahoituslaitoksilta hankittu rahoitus. Laina sijoitetaan yritykseen määräajaksi ja sitä maksetaan lyhennyksin takaisin sen antajalle sovituissa aikataulussa. (Kotro 2007, 15-16.)

Tässä työssä esitellään toimeksiantajan pyynnöstä rahoitusmuotoja, jotka soveltuvat pienille, pitkäaikaista kasvua tavoitteleville osakeyhtiöille.

4.1 ELY-keskus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset) perustettiin vuoden 2010 alussa valtion aluehallinnon uudistuksessa. Keskuksia on yhteensä 15 ympäri Suomea. ELY-keskuksilla on monia tehtäviä, esimerkiksi yritysten neuvonta-, rahoitus- ja kehittämisspalvelut. (Minilex, viitattu 29.10.2015.)

ELY-keskukset tukevat yritysten toimintaa tarjoamalla niille erilaisia neuvonta- ja kehittämispalveluita sekä rahoitusta eri tilanteisiin tavoitteenaan uuden liiketoiminnan luominen, pk-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen tukeminen sekä innovatiivisten toimintatapojen edistäminen. Alueellisesti toimivista ELY-keskuksista voi hakea esimerkiksi yrityksen kehittämisavustusta sekä yritysten toimintaympäristö kehittämisavustuksia. Avustukset ovat aina harkinnanvaraisia ja ne myönnetään kustakin hankkeesta erikseen laadittujen hankesuunnitelmien perusteella. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2015a, viitattu 29.10.2015.)

4.1.1 Yrityksen kehittämisavustus

Yrityksen kehittämisavustusta voidaan myöntää yrityksen pitkän aikavalin kilpailukykyä parantavaan hankkeeseen, yrityksen toiminnan aloittamiseen, laajentamiseen tai kehittämiseen. Avustusta voidaan myöntää myös investointeihin, kehittämismenoihin ja pienelle yritykselle uusien työpaikkojen aiheuttamien kustannusten menojen perusteella. (Holopainen 2012, 160.)

Avustusta voidaan myöntää yritykselle, jolla on halua kehittää liiketoimintaansa ja toivottavaa on että yrityksellä on myös kansainvälistymiseen liittyviä tulevaisuuden suunnitelmia. Kehittämishankkeisiin vaaditaan yrityksiltä vähintään 50% omarahoitusosuutta. Avustuksen kohteeksi hyväksytään jo olemassa oleva liiketoiminta, jota pyritään kehittämään tai kasvun hakeminen uusien tuotteiden, palveluiden tai tuotantomenetelmien avulla. Hankkeesta on laadittava hankesuunnitelma, jonka on sisällettävä kustannukset, toimenpiteet aikatauluineen sekä hankkeella tavoiteltavat tulokset. Hankkeeseen hyväksyttäviä menoeria koskien ELY-keskuksella on tarkat määritelmät, esimerkiksi kehittämishankkeeseen liittyviä palkka-, konsultointi-, -matka-, ja vastaavia menoja voidaan tukea enintään 50 %:lla avustuksen perusteena olevista menoista. Suoria investointeja voidaan tukea yrityksestä riippuen 10 - 35 %:lla avustuksen perusteena olevista menoista. (Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2015a, viitattu 29.10.2015.)

Hankesuunnitelmaa laadittaessa kannattaa tutustua ELY-keskuksen ”Yrityksen kehittämisavustuksen hakuohjeita” -oppaaseen ja olla tarvittaessa yhteydessä ELY-keskuksen asiantuntijoihin hyväksyttävien menojen ja epäselvyyksien selvittämiseksi. ELY-keskuksen myöntämä yrityksen kehittämisavustus on de minimis-ehtoista tukea. (Elinkeino-, liikenne- ja

ympäristökeskus 2015a, viitattu 29.10.2015.) Yrityksen kehittämisyavustuksen hakuprosessi esitetään kuvassa 2.

De minimis – tuki tarkoittaa vähämerkityksellistä valtion myöntämää tukea yritystoimintaan. De minimis – asetuksen mukaan yksi yritys voi saada tukea enintään 200 000 euron kolmen verovuoden aikana. Summassa tulee huomioida kaikista rahoituslähteistä saatu de minimis-ehdoinen rahoitus. Tuki voidaan lähtökohtaisesti käyttää mihin tahansa kustannuksiin kunhan yrityksen eri lähteistä saama tukisumma ei ylitä 200 000 euron rajaa. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2015b, viitattu 15.1.2016.)

KUVA 2. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Hakeminen. <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/yrityksen-kehittamisavustus#.VqjAZf9671> (Viitattu 29.10.2015.)

4.1.2 Yrityksen toimintaympäristön kehittämisyavustus

Yritysten toimintaympäristön kehittämiseen voidaan myöntää avustuksia voittoa tavoittelemattomille julkisille ja yksityisille yhteisöille sekä säätiöille hankkeisiin, joiden tarkoituksena on edistää pk-yritysten toimintaympäristöjä tai yritystoiminnan kehittymistä. Avustuksia voidaan myöntää esimerkiksi yritysten tarvitsemien palveluiden kehittämiseen ja yritystoiminnan kannalta tarpeellisiin selvityksiin. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2015a, viitattu 29.10.2015.)

Avustuksen enimmäismäärä on 80 % avustuksen perusteena olevista menoista ja sitä voidaan myöntää esimerkiksi ulkopuolisten palveluiden ja asiantuntijoiden käytöstä aiheutuviin kuluihin sekä hankkeen toteutumiseen tarvittujen laitteiden ja koneiden aiheuttamiin vuokra- ja palkkamenoihin. Avustusta voi saada myös suoraan hankkeessa käytettäviin aineellisiin ja aineettomiin investointeihin kuten koneiden ja kaluston hankintaan tai patenttioikeuksien hankkimiseen. Suoriin investointeihin saatavan avustuksen enimmäismäärä on enintään 45 % avustukseen perusteena olevista menoista. Mikäli yrityksellä ilmenee hankkeita joihin olisi mahdollista saada mainittuja avustuksia, kannattaa yrityksen olla jo hankkeen suunnitteluvaiheessa yhteydessä ELY-keskuksen asiantuntijoihin, jotka antavat lisätietoja hankkeen soveltuvuudesta ja hyväksyttävistä menoista rahoituksen saamiseen. (Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2014b, viitattu 29.10.2015.)

4.2 Tekes

Tekes tarjoaa rahoitusta ja siihen liittyvää asiantuntemusta yrityksille, tutkimusorganisaatioille sekä julkisten palveluiden tarjoajille monenlaisiin eri kehitysprojekteihin. Tekes valitsee rahoitettavaksi erityisesti kansainvälistymistä tavoittelevia pieniä tai keskisuuria yrityksiä ja niiden projekteja jotka eivät toteutuisi ilman Tekesin rahoitusta. Tekesin tarjoama rahoitus kattaa vain osan hankkeen kustannuksista eikä sitä voida myöntää tavanomaiseen liiketoimintaan tai sen jatkuvaan kehittämiseen. Rahoitus on pk-yrityksille avustusta yleensä 35 tai 50 prosenttia tai lainaa 70 prosenttia hankkeen kokonaiskustannuksista. Rahoitus voi olla myös lainan ja avustuksen yhdistelmä. Laina luokitellaan riskilainaksi ja se myönnetään saajalle ilman vakuutta. Avustukset maksetaan pääsääntöisesti yrityksille jälkikäteen, raportoinnin ja toteutuneiden kustannusten mukaan lukuun ottamatta lainoja joissa voidaan maksaa myös ennakkoa. (Holopainen 2012, 177-179.)

4.2.1 Kehittäminen ja pilotointi

Tekesin tarjoama rahoitus yritysten kehittämisprojekteihin ja pilotointiin on tarkoitettu yrityksille, jotka pyrkivät kehittämään uusia tai uudistamaan kehitettyjä tuotteita tai palveluita. Laina on tarkoitettu yrityksille, joilla on projekti lähellä kaupallistamista tai yrityksessä sovelletaan voimassa olevaa osaamista uuden liiketoiminnan synnyttämiseksi. Kehitys- ja pilottiprojekteihin myönnetyt lainat on mahdollista muuttaa osittain avustuksiksi projektin epäonnistuessa. Tekes myöntää

hankeisiin lainaa 50 tai 70 % projektin hyväksytyistä kokonaiskustannuksista. Laina on tarkoitettu projekteihin, joissa Tekes rahoittaa pienen tai keskisuuren yrityksen hankkeesta vähintään 100 000 euroa. Lainarahoitus on vakuudetonta ja koroksi mainitaan Tekesin sivulla yksi prosentti. Lainaa on mahdollista saada ennakkoon 30% myönnetystä rahoituksesta ja loput yritys saa käyttöön toteutuneiden hyväksytyjen kustannusten perusteella. Laina-aika on tyypillisesti seitsemän tai kymmenen vuotta. Lainalle on mahdollista saada kolme tai viisi lyhennysvapaata vuotta. (Tekes a, viitattu 27.10.2015.)

4.2.2 Kansainvälisen kasvun suunnittelu

Rahoitusta kansainvälisen kasvun suunnitteluun voi hakea yritys, jolla on uskottavat valmiudet saada aikaan kansainvälistä liiketoimintaa. Rahoitusta voidaan myöntää vain pk-yrityksille ja avustuksia voidaan käyttää esimerkiksi uuden tuotteen tai konseptin testaamiseen potentiaalisiin asiakkaisiin tai markkinointistrategian kehittämiseen sekä immateriaalioikeuksiin ja niiden suojauksiin. Avustusten määrään vaikuttaa yrityksen ikä. Alle 5-vuotiaalle kasvuyritykselle tukena voidaan myöntää avustuksia jopa 75 % projektin kokonaiskustannuksiin. Ehtona Tekes määrittelee yrityksen pienen koon (henkilömäärä alle 50) sekä uuden liikeidean, jolla on potentiaalia menestyä kansainvälisillä markkinoilla. (Tekes b, viitattu 29.10.2015.)

Rahoitusta voidaan myöntää enintään 50 000 euroa projektin budjetin ollessa noin 66 600 euroa. Mikäli yritys ei täytä edellä mainittuja ehtoja mutta sillä on halua kasvaa kansainvälisesti ja se on laatinut uskottavan alustavan kansainvälistymissuunnitelman, on se oikeutettu avustukseen. Avustusta voi tällöin saada 50 %:iin projektin kokonaiskustannuksista, enimmäismäärän ollessa 100 000 euroa, avustus myönnetään de minimis-ehtoisena. Rahoitusta voi saada esimerkiksi projektiin liittyvään kansainvälistymisstrategian tekemiseen, markkinaselvityksiin, patenttiselvityksiin sekä tutkimus- ja kehitystyöhön (korkeintaan 50 % projektista). Tarkemmat ehdot hyväksyttäviin kustannuksiin kannattaa käydä erikseen läpi Tekesin asiantuntijoiden kanssa ennen hankkeen aloittamista. (Tekes b, viitattu 29.10.2015.)

4.2.3 Nuoret innovatiiviset yritykset

Nuoret innovatiiviset yritykset – rahoitusohjelma on tarkoitettu pienille yrityksille, joilla on edellytyksiä nopeaan liiketoiminnan kehittämiseen. Ohjelmaan on otettu vuodesta 2008 yhteensä

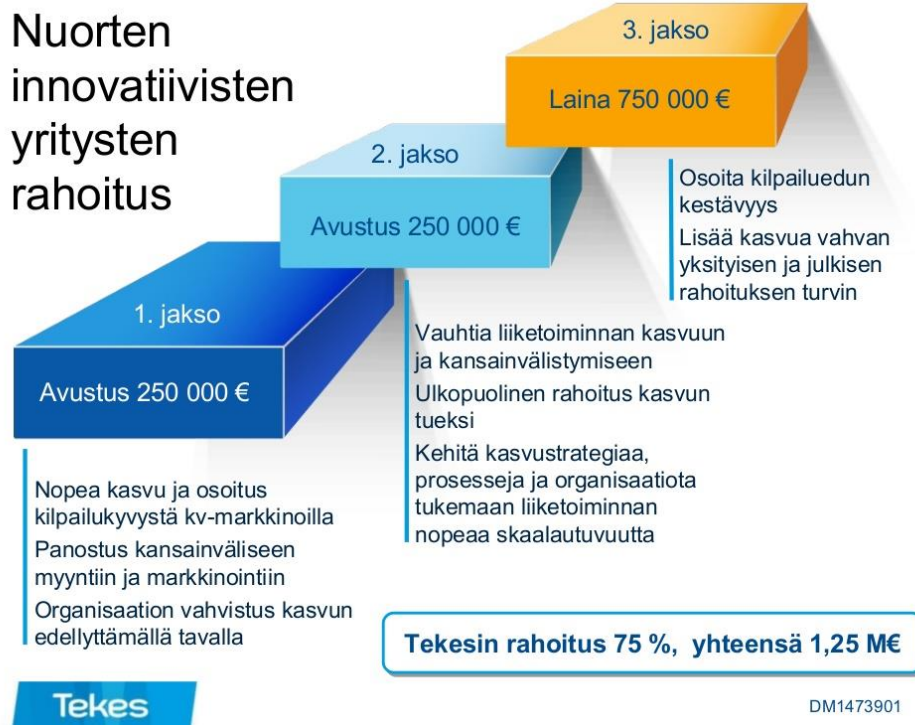
270 startup-yritystä, joista 75 on käynyt läpi koko ohjelman kolme rahoitustasoa. (Tekes c, viitattu 29.10.2015.)

Rahoitusohjelmaan päästäkseen yrityksen täytyy täyttää useita Tekesin määrittelemiä ehtoja:

- Yrityksen tulee olla Suomeen rekisteröity kokoluokaltaan pieni* yritys
- Rahoitusta on haettava ennen kuin yrityksen rekisteröinnistä on ehtinyt kulua viisi vuotta (haku viimeistään 3kk ennen) ja rahoitus päättyy viimeistään kun yrityksen rekisteröinnistä on kulunut kahdeksan vuotta.
- Yrityksellä tulee olla muutaman vuoden toimintahistoria ja todennettua liiketoimintaa asiakaskunnan muodossa.
- Yrityksellä tulee olla mahdollisuus saada yksityisiä pääomasijoituksia ja selkeä, tavoitteellinen kansainvälistymisstrategia ja kyky toteuttaa se.
- Yrityksen täytyy osoittaa, että se on käyttänyt kaikista liiketoiminnan kuluista vähintään 10 % tutkimus- ja kehitystyöhön vähintään yhtenä kolmesta edeltävästä vuodesta eikä se ole jakanut voittoja.
- Yritys ei saa olla syntynyt sulautumisen kautta ja sillä tulee olla itsenäinen päätäntävalta, liiketoimintavastuu sekä sen tulee hallinnoida IP-oikeuksiaan.

Rahoituksen enimmäismäärä on 1,25 miljoonaa euroa, josta yrityksen tulee rahoittaa itse 25 %. Rahoitus myönnetään kolmessa jaksossa joista jokaiseen Tekes on asettanut tavoitteet, jotka yrityksen on saavutettava seuraavalle jaksolle edetäkseen. Hyväksytyihin kustannuksiin luetaan mm. rahapalkat ja niihin liittyvät henkilösivukulut (enintään 30%) sekä ostoista esimerkiksi matkat, palvelut aineet, tarvikkeet ja laitteet. Kaikkiin hankintoihin on noudatettava hankintalakia, joka määrittelee esimerkiksi kilpailutukseen liittyvät ehdot. Tarkemmat hyväksyttävät kustannukset löytyvät Nuorten innovatiivisten yritysten rahoituksen yleisistä ehdoista. (Tekes 2016e, viitattu 4.1.2016.) Seuraavalla sivulla on kuvattu rahoitusohjelmaa ja sen jaksoja.

* ”Pieni yritys määritellään yritykseksi, jonka henkilöstön määrä on alle 50 henkilöä ja jonka liikevaihto tai taseen loppusumma ei ylitä 10 miljoonaa euroa.” (Eur-Lex 2007, viitattu 29.10.2015.)

KUVA 3. Tekes. Nuorten innovatiivisten yritysten rahoitus.
<http://www.tekes.fi/rahoitus/niy/rahoitus/> (viitattu 29.10.2015.)

4.3 Finnvera

Finnvera on Suomen valtion omistama erityisrahoittaja, joka tarjoaa suomalaisille yrityksille lainoja, takauksia, pääomasijoituksia ja vientitakuita. Finnveran toimintaa ohjaa erityislainsäädäntö sekä valtion asettamat elinkeino- ja omistajapoliittiset tavoitteet. Sen tavoitteena on mm. lisätä ja tukea aloittavia yrittäjiä sekä mahdollistaa pk-yritysten muutostilanteiden rahoitus. Vuoden 2014 lopussa sillä oli asiakkaita 28 800 ja se oli tukenut pk- ja suuryrityksiä yhteensä 15 miljardilla eurolla. (Finnvera a, viitattu 27.10.2015.)

4.3.1 Finnvera-laina

Mikäli yrittäjä haluaa saada koko lainasumman Finnveran tarjoamana, rahoituksen vähimmäismäärä on 5000€ ja enimmäismäärä 50 000€. Jos hankkeen rahoitustarve on yli 50 000 euroa, Finnvera vaatii hankkeeseen myös muita rahoittajia sekä omarahoitusosuuden. Yli 50 000 euron lainasumman osuus voidaan jakaa pankin ja Finnveran myöntämiin lainoihin tai pankki voi myöntää koko lainan, jolle haetaan Finnveran osittainen takaus. Finnveran osuus kokonaisrahoituksesta vaihtelee tapauskohtaisesti mutta tyypillisesti sen on 50 % hankkeen kokonaisrahoituksesta. (Finnvera b, viitattu 27.10.2015.)

Finnveran lainarahoituksen hinta koostuu viitekorosta, marginaalista sekä takausmaksujen takausprovisiosta. Näiden lisäksi Finnvera perii myönnetystä rahoituksesta toimitusmaksun. Viitekorkona käytetään kuuden kuukauden euribor-korkoa. Myönnetyn lainan marginaali ja perittävä takausprovisio määräytyvät yrityksen riskiluokituksen sekä käytettävien vakuuksien mukaan. Laina-aika on yleensä 3-15 vuotta riippuen investoinnin koosta ja luonteesta. (Finnvera c, viitattu 27.10.2015.)

Finnveran tarjoaa vakuudellista siltarahoitusta yritysten käyttöpääoman paikkaamiseen, mikäli hakijayritykselle on myönnetty ELY-keskuksen tai Tekesin tarjoamia avustuksia. ELY-keskusten avustusten hakijoista siltarahoitukseen ovat oikeutettuja vain kehittämisavustuksia hakevat yritykset. Siltarahoitusta koskevat päätökset Finnverassa tehdään aina vasta kun ELY-keskukselta tai Tekesiltä on saatu myönteinen avustuspäätös. Siltarahoituksen määrä lasketaan saadun avustuksen perusteella ja se voi olla enintään 70 % sen kokonaissummasta, Tekesin myöntämässä avustuksissa kuitenkin enintään 500 000 euroa. Myönnetty laina siirretään yrityksen pankkitilille ja laina maksetaan takaisin avustusten maksupäivinä. (Finnvera d, viitattu 27.10.2015.)

4.3.2 Yrittäjälaina

“Yrittäjälaina on yrittäjän henkilökohtainen laina, jolla voidaan rahoittaa sijoituksia osakeyhtiön osakepääomaan ja/tai sijoitetun vapaan pääoman rahastoon.” (Finnvera e, viitattu 29.10.2015.)

Yrittäjälainaa voidaan myöntää kaikilla muilla aloilla paitsi rakennusliiketoiminnan perustajaurakoinnissa, metsätaloudessa ja varsinaisessa maatilataloudessa toimiville yrittäjille. Kohdeyrityksellä tulee olla edellytykset kannattavaan liiketoimintaan ja sen tulee olla EU:n määritelmän mukaan pk-yritys. Lainaa voidaan myöntää osakkaalle, jonka osuus osakeyhtiön osakepääomasta ja äänivallasta on yrittäjälainalla rahoitetun sijoituksen jälkeen vähintään 20 %. Laina voi olla enintään 100 000 euroa ja siihen edellytetään 20 %:n omarahoitusosuutta hakijaa kohden. Lainaa voidaan myöntää usealle saman osakeyhtiön perustajalle tai osakkaalle. (Finnvera e, viitattu 29.10.2015.)

4.4 Rahoituslaitoslainat

Suomessa pankkilainat ovat olleet merkittävin vieraan pääoman lähde yrityksille. Pankkilaina on yrityksen ja pankin välinen laina, jolla ei yleensä käydä kauppaa jälkimarkkinoilla. Lainan ehdot ja määrät voivat vaihdella suuresti eri yritysten ja pankkien välillä. (Niskanen & Niskanen 2007, 28.)

Pankkilainaa haettaessa yrityksen tulee toimittaa hakemuksen mukana useita eri dokumentteja, joista ilmenee yrityksen taloudellinen tilanne ja lainan käyttötarkoitus. Pankkilaina myönnetään vakuuksia vastaan. Toimitettavia dokumentteja ovat esimerkiksi viimeisin virallinen tilinpäätös sekä rahoituksen käyttötarkoituksesta riippuen investointisuunnitelma, hankesuunnitelma tai liikeidea ja liiketoimintasuunnitelma. Näiden lisäksi hakijan on toimitettava kaupparekisteriote, josta ilmenee yrityksen edustajat sekä yksityiskohtaiset tiedot tarjottavista vakuuksista. (Danske Bank a, viitattu 29.10.2015.)

Pankkilainat myönnetään yleensä ilman käsirahaa ja myönnetylle lainasummalle pyritään neuvottelemaan molempia osapuolia tyydyttävä takaisinmaksuaika. Mikäli lainaneuvottelu onnistuu ja ehdot saadaan sovittua, rahoituslaitos siirtää sovitun lainasumman yritykselle, jolloin se on heti käytettävissä. Jos lainarahalla ostetaan suoraan esimerkiksi jokin laite tai kone, omistusoikeus on heti yrityksellä ja hankinta kirjataan yrityksen käyttöomaisuuteen. Laina kirjataan pitkäaikaisiin rahoitusyhtiölainoihin ja lainanmyönnöstä aiheutuvat maksetut korot, palkkiot sekä tehdyt poistot ovat yritykselle vähennyskelpoisia. (Danske Bank b, viitattu 29.10.2015.)

4.5 Vakuutusyhtiöiden myöntämät lainat

Vakuutusyhtiöt tarjoavat yrityksille monipuolisia rahoitusvaihtoehtoja. Tyypillisiä rahoitusvaihtoehtoja ovat esimerkiksi sijoituslaina ja takaisinlaina. Vakuutusyhtiöstä riippuen tarjolla voi olla myös eri välirahoitusinstrumentteja sekä suoria pääomasijoituksia. Rahoitusratkaisut räätälöidään aina tapauskohtaisesti ja ne perustuvat aina hakijayrityksen taloudellisen tilan huolelliseen arviointiin. Yleisin vakuutusyhtiöiden myöntämä luottomuoto on eläkevakuutusyhtiöiden myöntämä takaisinmaksulaina, jota myönnetään yrityksen vakuutusmaksuistaan kertyneestä rahastosta. Lainan määrä on riippuvainen maksetuista vakuutusmaksuista. (Suomen Yrittäjät 2013, viitattu 16.11.2015.)

Sijoituslainaa tarjoaa esimerkiksi Työeläkeyhtiö Elo. Lainan laina-aika on 1-10 vuotta ja sitä voidaan hakea vaihtuva- tai kiinteäkorkoisena. Lainan korko muodostuu viitekorosta ja asiakaskohtaisesta marginaalista. Viitekorkona käytetään TyEl-viitekorkoa tai euribor-korkoa. Kokonaiskorko määräytyy laina-ajan ohella yrityksen taloudellisen tilanteen, luottokelpoisuuden sekä tarjolla olevan vakuuden perusteella. Vakuutena voi käyttää esimerkiksi Finnveran tai pankkien tarjoamia takauksia. Elon myöntämiin sijoituslainoihin käytetään yleisimmin vakuutena reaalivakuuksia sekä kiinteistö- ja yritys kiinnityksiä. (Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo, viitattu 16.11.2015.)

Yritys voi hakea myös TyEl-takaisinlainaa siitä yhtiöstä johon se itse maksaa vakuutusmaksuja. Takaisinlainaa on mahdollista hakea yleisimmin kun yritykselle on kertynyt 5000 euron arvosta lainattavaa rahasto-osuutta. Laina-aika on 1-10 vuotta ja viitekorkona käytetään TyEl-lainakorkoa johon lisätään korkomarginaali luottokelpoisuuden ja saatavilla olevan lainavakuuden mukaan. (Veritas Eläkevakuutus, viitattu 16.11.2015.)

4.6 Välirahoitus

“Välirahoituksella tarkoitetaan osakeyhtiön rahoituspääoman hankintamuotoa, joka luonteensa vuoksi sijoittuu oman ja vieraan pääoman väliin” (Martikainen & Vaihekoski 2015, 44).

Välirahoitusmuotoja on useita erilaisia mutta tässä työssä käymme läpi pienille osakeyhtiöille sopivimmat vaihtoehdot.

Välirahoitusta voidaan käyttää useissa erilaisissa tilanteissa ja se sopii hyvin eri kasvuvaiheissa oleville yrityksille. Välirahoitusta tarjoavat pankit, muut rahoituslaitokset sekä pääomasijoittajat. (Martikainen & Vaihekoski 2015, 44.)

4.6.1 Vaihtovelkakirjat

Vaihtovelkakirjalaina on vieraan ja oman pääoman välimuoto. Se on joukkovelkakirjalaina, joka on mahdollista vaihtaa lainan liikkeelle laskeman yrityksen osakkeisiin. Lainan liikkeelle laskemisen yhteydessä lainalle määritellään lainan vaihtosuhte osakkeisiin, sekä hinta jolla vaihto mahdollisesti tapahtuu tulevaisuudessa. Vaihtovelkakirjalainalle on tyypillistä markkinahintaa alhaisempi hinta, koska se tarjoaa sijoittajille mahdollisuuden hyötyä osakkeen mahdollisesta arvonnoususta. (Niskanen & Niskanen 2007, 105-106.)

Vaihtovelkakirjalaina voi olla vakuudellinen tai se voidaan myöntää ilman vakuutta. Jälkimarkkinakelpoisuuden määrittää se onko vaihtovelkakirjan pohjana joukkovelkakirja. (Martikainen & Vaihekoski 2015, 45.)

4.6.2 Pääomalainat

Pääomalaina on rahoitusmuoto, joka voidaan tietyissä tilanteissa kirjata yrityksen omaan pääomaan kohentamaan yrityksen vakavaraisuutta. Lainalle maksetaan korkoa ja sitä voidaan lyhentää vain jos yritykselle jää täysi kate sidotulle omalle pääomalle. Se on vakuudeton eikä anna äänioikeutta sen myöntäjälle yhtiökokouksessa. Pääomalainoja on erityisesti käytetty rahoitusongelmiin joutuneiden yritysten taloudellisten tilanteiden kohentamiseen. (Martikainen & Vaihekoski 2015, 47.)

Pääomalainan haltijalle sijoitus sisältää huomattavan riskin, koska yhtiön purkautuessa tai konkurssissa haltijalla on kaikkia muita velkojia huonompi oikeus pääoman takaisinsaamiseen. Tämän takia pääomalainalle joudutaan yleensä maksamaan suurempaa korkoa kuin esimerkiksi perinteiselle lainalle. (Ikäheimo ym. 2011, 159.)

4.7 Pääomasijoitukset

Pääomasijoituksia käytetään yleisimmin toimintaansa aloittavien sekä kasvumahdollisuuksia omaavien yritysten rahoittamiseen. Sijoitukset tehdään yleensä oman pääoman ehtoisesti merkitsemällä osakkeita osakepääomaan. Se on määräaikainen rahoitusmuoto, jossa pääomasijoittaja pyrkii irtautumaan yrityksestä muutaman vuoden sijoitusajan jälkeen. Irtautuminen voi tapahtua yrityksen fuusioitumisessa toiseen yritykseen tai yrityksen myynnin kautta. Pääomasijoittajat vaativat yleensä huomattavasti suurempaa korkoa kuin listatuista pörssiyrityksistä olisi saatavilla sijoituksen epävarmuustekijöiden takia. European Venture Capital Associationin tekemän tutkimuksen mukaan eurooppalaisille pääomasijoittajille on maksettu vuosien 1980-2013 välillä 9,24 prosentin keskimääräistä vuosituottoa investoinnin sisäisellä korkokannalla mitattuna. Normaalisti pääomasijoittajien tekemät sijoitukset ovat 80 000 euron ja 1,5 miljoonan euron välillä mutta ne voivat olla myös suurempiakin. (Martikainen & Vaihekoski 2015, 56.)

Pääomasijoituksen suosio on kasvanut vuosien varrella vahvasti (Kuva 4.). Suomalaisten pääomasijoittajien tekemät sijoitukset olivat arvoltaan 369 miljoonaa euroa vuonna 2004 ja vuoteen 2013 mennessä ne olivat kasvaneet yhteensä 538 miljoonaan euroon. Suomessa pääomasijoituksia voi hakea pääomasijoitusyhtiöiltä tai varakkailta yksityishenkilöiltä joita kutsutaan businessenkeleiksi. Suomeen rekisteröidyt pääomasijoitusyhtiöt tekivät vuonna 2013 yhteensä 385 uutta sijoitusta, joista suurin saajaryhmä oli life sciences- sekä tietokone- ja kuluttajaelektroniikka-alalla toimivat yritykset. (Martikainen & Vaihekoski 2015, 56-57.)

Suomalaisten pääomasijoitusyhtiöiden hallinnoimat pääomat 1995 – H1/2015

KUVA 4. Suomen pääomasijoitusyhdistys ry. Suomalaisten pääomasijoitusyhtiöiden hallinnoimat pääomat 1995- H1/2015.

http://www.fvca.fi/files/1007/Pa_a_omasijoittaminen_Suomessa_15H1.pdf (viitattu 4.1.2016.)

4.8 Joukkorahoitus

Joukkorahoitus on rahoitusmuoto, jota yritys voi hakea palvelua tarjoavalta joukkorahoituslustralta. Joukkorahoituslustoja tarjoavia yrityksiä Suomessa ovat mm. Invesdor, Vauraus sekä Venture bonsai. (Koivikko 2013, 24-25.) Joukkorahoitus voidaan jakaa neljään osaan ja tässä työssä keskitymme osakepohjaiseen sekä lainapohjaiseen joukkorahoitukseen.

4.8.1 Osakepohjainen joukkorahoitus

Invesdor on verkkopalvelu, joka tarjoaa yrityksille sekä rahoittajille yhteisen kohtaamispaikan, jossa yrittäjä voi markkinoida osakeantiaan sekä liiketoimintaansa potentiaalisille sijoittajille. Joukkorahoitusprosessin aloittamiseksi yrittäjä kirjoittaa Invesdorin verkkopalveluun yritys-esittelyn, jossa esitellään mm. yrityksen liiketoimintasuunnitelma ja avataan liiketoiminnan haasteita ja riskejä. Esittelyn tulee sisältää myös avainlukuja kuten haettava rahoitustavoite sekä minimitaloite, jolla yritys voi toteuttaa suunnitelmiansa mukaisia liiketoiminnan kehitystoimia. Esittelyssä tulee mainita myös yrityksen arvo ennen rahoituskierrosta. Koska tämä joukkorahoituksen muoto on osakepohjainen, Invesdorin palvelu laskee yritys-esittelyn syöttämisen jälkeen sijoitusten vastineeksi tarjottavan omistussuoksien määrän. Mikäli yritys saa kerättyä minitaloitesumman sijoittajilta, yritys saa varat käyttöön ja sijoittajat lisätään yrityksen osakeomistajien listaan. (Invesdor a, viitattu 26.1.2016.)

Osakepohjaista joukkorahoitusta tarjoava Invesdor on asettanut kriteerit rahoitusta hakeville yrityksille. Kriteereinä ovat mm. seuraavat asiat; yrityksen liiketoiminnan tulee olla laillista sekä eettistä, yrityksen tulee olla kaupparekisteriin rekisteröity osakeyhtiö, yrityksellä ei saa olla luottohäiriöitä sekä yrityksellä tulee olla kasvupotentiaalia ja halua saavuttaa tämä potentiaali. Invesdorin kautta haettavan rahoituksen määrä on 20 000 – 1 500 000 euroa. Joukkorahoitusprosessi jaetaan kolmeen vaiheeseen, joissa sekä yrityksellä että invesdorilla on omat roolinsa sekä vastuunsa. (Invesdor b, viitattu 26.1.2016.) Joukkorahoitusprosessin vaiheet esitellään tarkemmin kuvassa 5.

Ennen kierrosta (viikot 1-4)

Lue tarkka kuvaus rahoituskierrosta edeltävästä prosessista.

Kierroksen aikana (viikot 5-15)

Lue tarkka kuvaus rahoituskierroksen aikaisesta prosessista.

Kierroksen jälkeen (viikot 16-17)

Lue tarkka kuvaus rahoituskierroksen jälkeisestä prosessista.

(KUVA 5. Invesdor. Joukkorahoitusprosessi. <https://www.invesdor.com/fi/how-it-works/for-companies/crowdfunding-process/before-the-round> (viitattu 26.1.2016.)

Invesdorin hinnoittelu joukkorahoitusta hakevalle yritykselle määräytyy sen mukaan onko yrityksellä voimassa oleva osakassopimus. Invesdorin primät kustannukset jaetaan kahteen osaan, ennen kierroksen alkamista perittäviin kustannuksiin sekä onnistuneen kierroksen jälkeen perittäviin. Mikäli kohdeyrityksellä ei ole voimassa olevaa osakassopimusta ennen kierroksen alkua peritään 500 euron listausmaksu. Mikäli minimitaloitussumma saadaan kerättyä, onnistuneen kierroksen jälkeen peritään 7% suuruinen onnistumismaksu, lakipalvelumaksu 500 euroa sekä 5 euroa jokaiselta sijoittajalta sijoittajien korvausrahastoa varten. Mikäli yrityksellä on voimassa oleva osakassopimus, ennen kierroksen alkua peritään vielä 250 euroa voimassa olevan osakassopimuksen aiheuttamasta oikeudellisesta työstä. (Invesdor c, viitattu 26.1.2016.)

4.8.2 Lainapohjainen joukkorahoitus

Lainapohjaisten joukkorahoituspalveluiden kautta rahaa lainataan yksityishenkilöiden (P2P) tai yksityishenkilöiden ja yhtiöiden (P2B) välillä. Rahoitus on yrityksille vieraan pääoman ehtoista rahoitusta, jonka tarkoituksena on tuoda lainatulle pääomalle kilpailukykyistä korkotuloa. Palveluntarjoajat luovat digitaalisen markkinapaikan lainanvaihtoon ja laskuttavat tästä sekä lainanhakijoiden luottotietojen ja lainan takaisinmaksusuunnitelman tarkastamisesta palvelumaksun. (Tekes 2015e, viitattu 26.1.2016.)

Lainapohjainen joukkorahoitus on hyvä vaihtoehto yrittäjälle silloin kun lainarahalla tehtävällä investoinnilla saadaan suurempi tuotto kuin lainasta aiheutuvat kustannukset ovat eikä yrittäjä saa lainasummaa muualta esimerkiksi vakuusvaatimusten vuoksi. Useimmiten sijoittajien lainat ovat vakuudettomia, mikä yleensä näkyy myös lainan hinnassa. Lainaa maksetaan tavallisesti pienissä erissä kuukausittain sovitun takaisinmaksusuunnitelman mukaan ja yrityksille suunnatuissa lainoissa saattaa olla myös lupaus mahdollisesta exit-vaiheesta rahoittajille maksettavasta bonuksesta tai osuudesta. Suomessa lainapohjainen joukkorahoitus on voimakkaassa kasvussa ja suomalaisessa P2B-lainoja välittävässä Vauraudessa arvioidaan myönnettyjen lainojen keskikooksi n. 100 000 euroa. (Tekes 2015e, viitattu 26.1.2016.)

Suomessa lainapohjaista joukkorahoitusta voi hakea esimerkiksi Vauraudelta. Lainan saamiseksi yrityksen tulee olla Suomeen rekisteröity, sillä tulee olla riittävä takaisinmaksukyky sekä sillä tulee olla puhdas maksuhäiriörekisteri. Hakemusta tehdessä yrityksen tulee toimittaa liitteeksi viimeinen vahvistettu tilinpäätös, kirjanpitoajot, kuvaus rahoitushankkeesta sekä hallituksen kokouksen päätös lainan hakemisesta. Minimi lainamäärä on 2000 euroa ja yläraja määräytyy hakijan maksukyvyn mukaan. (Vauraus, viitattu 26.1.2016.)

5 BUDJETOINTISUUNNITELMAN SEKÄ RAHOITUSVAIHTOEHTO- TAULUKON LAATIMINEN

5.1 Budjetti vuodelle 2016

Toimeksiantajayrityksen budjetti laadittiin auktoritaarisella menetelmällä, koska toimeksiantajalla on vain muutama työntekijä. Budjetointisuunnitelman laatiminen aloitettiin toimeksiantajan kanssa käydyn haastattelun jälkeen. Toimeksiantaja toimitti yrityksen tilinpäätöstietoja edellisiltä tilikausilta ja keskustelimme budjetoitavien erien suuruuksista sekä tulevista muutoksista yritystoiminnassa. Tietojen vääristymisen välttämiseksi haastattelu nauhoitettiin sekä kävimme jatkuvaa sähköposti- ja puhelinkeskustelua budjetoitavista eristä. Budjettierät laadittiin ensin vuositasolla, jonka jälkeen ne pilkottiin kuukausitasolle ja linkitettiin niihin yhteydessä oleviin taulukoihin. Budjetoinnin pohjana käytettiin välitilinpäätöstä (31.8.2015), edellisten tilikausien tilinpäätöstietoja sekä yrittäjän omia arvioita tulevista tuotoista ja kustannuksista. Yrityksen tilikausi päättyy maaliskuussa, joten välitilinpäätöksestä saadut tuoreimmat, vahvistetut luvut sekä toimeksiantajan omat arviot liiketoiminnasta rakensivat budjettipohjan perusteet. Budjetointisuunnitelmat tehtiin Excelin avulla.

5.2 Osabudjettien laatiminen

Budjetointisuunnitelma aloitettiin myyntibudjetin laatimisella, johon käytin yrittäjältä saatuja arvioita tulevista tuotoista sekä edellisten tilikausien sekä välitilinpäätöksen toteutuneita lukuja. Myyntibudjetti ilmaisee yrityksen myymän tuotteen hinnat ja tuotteen myyntimäärät eri kanavoissa. Myyntiä budjetoitiin tulevan kolmea eri kanavaa käyttäen, joista suoran yritysmyyntin arvioidaan olevan suurimmassa osassa. Myynti jaksotettiin jokaiselle kuukaudelle yrittäjän jo etukäteen tekemien laskelmien perusteella. Myyntibudjettiin laskettiin myyntituottojen lisäksi valmistus omaan käyttöön sekä tulevat avustukset, joiden tiedot sain suoraan toimeksiantajalta. Myyntibudjetin luvut ovat linkitettyinä tulos- ja rahoitusbudjettiin. Tyhjät myyntibudjettipohjat ovat esitettyinä liitteessä 2.

Myyntibudjetin laatimisen jälkeen tein ostobudjetin, jossa otetaan huomioon suoraan myynnistä aiheutuvat kustannukset. Yrityksellä nämä ovat suurimmaksi osaksi alihankinnasta ja ulkopuolisista palveluista koostuvia eriä. Molempien erien hinnat ovat hyvin tiedossa tulevalle tilikaudelle ja niiden määrä suhteessa myyntiin on tiedossa. Ostobudjetin luvut ovat linkitetty myyntibudjettiin, jolloin muuttamalla myyntibudjetin lukuja ostot kasvavat tai pienenevät suhteessa myyntiin. Luvut ovat linkitetty myyntibudjetin lisäksi tulos- ja rahoitusbudjettiin myyntibudjetin tapaan. Yrittäjän on mahdollista muuttaa muuttuvien kustannusten hintaa, mikäli niihin saadaan myöhemmin neuvoteltua alhaisemmat kustannukset. Tyhjät ostobudjettipohjat löytyvät liitteestä 3.

Investointibudjetin laatimiseen tarvitaan edellisen tilikauden taseen omaisuuserien loppusaldot sekä yrittäjän arviot tulevista investoinneista. Koska käytössä ei ollut tuoretta tilinpäätöstä, loppusaldo laskettiin lisäämällä välitilinpäätöksen tase-erään poistot joulukuun loppuun asti. Tehdyssä Investointibudjetissa lasketaan budjettikauden tulokseen vaikuttavat poistot. Poistopohja on siis välitilinpäätöksestä otettu tase-arvo, josta on vähennetty edellisen vuoden poistot. Poistoina käytetään 25 prosentin vuotuista menojäännöspoistoa. Kuukausittainen poisto lasketaan poistopohjan avulla. Yrittäjän arvioimat tulevat investoinnit lisätään poistopohjaan, jolloin kuukausittainen poiston määrä kasvaa suhteessa investointiin. Poistot uusista hankinnoista tehdään koko tilikaudelta eli investoinnin hankintakuukaudelle merkitään myös alkuvuodelle kuuluva osuus investoinnin poistoista. Investointibudjetin budjettipohja löytyy liitteestä 4.

Henkilöstökulubudjettiin liittyvissä keskusteluissa tuli ilmi, että tulevalle tilikaudelle budjetoidaan palkat vain kahdelle työntekijälle kolmen sijaan. Budjetissa otetaan huomioon työntekijöiden määrä, palkat, vuosilomapäivien kertyminen, lomarahat sekä sivukulut. Laskelmassa arvioidaan että yrityksessä on kaksi kuukausipalkkaista työntekijää, joista toisen palkkoihin lasketaan yrittäjän arvioima YEL-kulu ja toisen palkkoihin TYEL-kulut. Henkilöstökulubudjettia voi tarkastella liitteessä 6.

Liiketoiminnan muut kulut sisältävät yritystoiminnan kiinteät kulut. Budjetti laadittiin lähtökohtaisesti edellisen tilikauden toteutuneiden kustannusten perusteella pieniä poikkeuksia lukuun ottamatta. Kulut selvitettiin välitilinpäätöksestä sekä yrittäjän ilmoittamista kommentteista ja ne laadittiin taulukoihin vuosi- ja kuukausitasoille. Liiketoiminnan muihin kuluihin käytetty budjettipohja löytyy työn liitteistä (liite 5.)

5.3 Rahoitusbudjetin laatiminen

Rahoitusbudjettiin koottiin kaikki yrityksen tulot ja menot kassaperusteisesti, eli luvut ilmoitetaan niiden kuukausien kohdalla milloin ne todellisesti maksetaan. Myynnit yritys laskuttaa kahdessa osassa, 60% kauppahinnasta budjetoidaan saatavaksi saman kuukauden aikana kaupan saamisesta ja loput 40% seuraavan kuukauden loppupuolella. Valmistus omaan käyttöön on ohjelmistokehitystä, jota lisätään yrityksen taseeseen ja poistetaan sieltä tilikauden aikana poistoina. Liiketoiminnan muihin tuottoihin on laskettu yrittäjän ilmoittamat, jo varmistuneet saatavat avustukset joiden maksupäivät ovat tiedossa.

Kaikki suoraan myynnistä aiheutuvat kustannukset jäävät ostoveloiksi, jotka yritys maksaa pois seuraavan kuukauden aikana. Yritystoimintaan liittyvät kiinteät kulut maksetaan saman kuukauden aikana kun niistä saadaan lasku. Lainoista ei makseta lyhennyksiä budjetoitavalla kaudella mutta niistä aiheutuvat korot maksetaan yrittäjän ilmoittamassa aikataulussa. Rahoitusbudjetin loppuun on tehty alv-laskelma, joka ilmaisee paljonko kyseiseltä kuukaudelta yrittäjän tulee varautua maksamaan arvolisäveroa. Alv-laskelmassa myynnistä aiheutuvasta alv-velasta vähennetään ostojen alv-saamiset, jolloin viivan alle jäävä summa jää maksettavaksi arvolisäveroksi. Tyhjä rahoitusbudjettipohja on liitteessä 7.

5.4 Tase-ennusteen laatiminen

Tase-ennuste laadittiin tulos- ja kassabudjettien valmistumisen jälkeen. Tase-ennuste ilmaisee yrityksen taloudellisen aseman budjetoidun kauden lopussa. Tase-ennusteen luvut saatiin hyvin pitkälti muista budjeteista sekä yrittäjältä saaduista tiedoista. Yrityksen tilikausi loppuu maaliskuussa, joten työtä tehdessä en saanut kaikkia tarkkoja lukuja halutuista eristä mutta yrittäjän kanssa keskustelemalla välitilinpäätöksessä ilmenevistä tase-eristä arvioimme luvut mahdollisimman tarkasti. Lukuja läpikäydessä arvioimme jokaisen erän saldot ja niiden todennäköiset kehityssuunnat, joiden pohjalta budjettikauden tase-ennustetta ryhdyttiin tekemään.

5.4.1 Vastaavaa

Muiden pitkävaikutteisten erien arvo saatiin yrittäjän arvioimasta edellisen kauden loppusaldosta sekä investointibudjetista. Tase-arvo laskettiin investointibudjetissa kauden alkusaldon, tulevien investointien sekä poistojen perusteella, josta se linkitettiin suoraan tase-ennusteeseen. Myynti- ja pankkisaamisien arvot saadaan suoraan rahoitusbudjetista. Myyntisaamiset saadaan ”jää myyntisaamisiksi” -sarakkeen joulukuun saldosta sekä pankkisaamiset saadaan joulukuun loppukassasta. Välitilin päätöksessä oleva muut saamiset tase-erä tulee pieneneään välitilin päätöksen arvosta, koska saamiset ovat vähentyneet välitilin päätöksen ja budjettikauden alun välillä. Vähennettävä summa on saatu suoraan toimeksiantajalta.

5.4.2 Vastattavaa

Vastaavaa puolen erä osakepääoma pysyy toimeksiantajan mukaan samalla tasolla ainakin vielä tämän tilikauden. Yrityksen sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto pienenee välitilin päätöksestä, koska sieltä maksetaan pois yrityksen aikoinaan ottama vaihtovelkakirjalaina. Tuleva voittovarojen tase-arvo laskettiin edellisten tilikausien sekä budjettikauden tulosten perusteella. Lainojen kasvua ei budjetoida tulevalle tilikaudelle, joten lainojen tase-arvoksi merkittiin välitilin päätöksessä oleva summa, johon on lisätty toimeksiantajalta saatu lisätieto vuonna 2015 nostetusta lainasta. Ostovelat saadaan suoraan rahoitusbudjetista samalla periaatteella kuin myyntisaamiset. Siirtovelaksi jää marras- ja joulukuun tilittävä arvolisävero sekä joulukuun ennakonpidätys- ja sotumaksuvelka.

5.5 Rahoitusvaihtoehto- taulukon laatiminen

Taulukkoon laadittiin kaikki työssä käytetyt rahoitusvaihtoehdot sekä muutama niiden ominaisuuksia kuvaava sarake. Rahoitusvaihtoehto- taulukko löytyy liitteestä 9. Taulukkoon valittiin yrittäjän toiveen mukaan sarakkeet, jotka ilmaisevat milloin eri rahoitusvaihtoehdoja voi hakea, kuinka suuria määriä rahoitusta voi saada ja millä ehdoin. Taulukko ilmaisee myös mihin rahoitus kirjataan yrityksen kirjanpidossa sekä käyttökohde suppeasti mikäli se ei ole yrittäjän itse päätettävissä. ELY-keskuksen sekä Tekesin tarjoamiin rahoituksiin on yleensä tarkoin määritelty rahoituksen käyttökohde ja hyväksytyt kohteet kannattaa selvittää tarkoin jo hakemusta suunniteltaessa rahoittajan asiantuntijoiden kanssa.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä toimeksiantajalle budjetointipohjat sekä budjetoida seuraava tilikausi. Budjetointipohjista oli tarkoitus tehdä helppokäyttöisiä ja luovuttaa ne toimeksiantajan käyttöön. Budjetoinnin lisäksi tarkoituksena oli laatia rahoitusvaihtoehdoista taulukko, josta yrittäjä voisi vertailla sopivia rahoitusinstrumentteja ja niiden ominaisuuksia.

Budjetoinnista löytyi hyvin kattavia kirjallaisia lähteitä, joissa käsiteltiin aihetta monesta eri näkökulmasta. Käytännönläheisesti pk-yritysten budjetointia sekä raportointia käsittelevä Lindfrosin ja Syvänperän kirjoittama kirja oli erityisen hyvä ja selkeästi kirjoitettu, ja sitä tulikin käytettyä runsaasti työtä tehdessä. Useissa kirjallaisissa lähteissä budjetoinnin käsitteleminen oli kohtalaisen pintapuolista, joten lähteitä sai etsiä runsaasti jotta työssä olennaiset budjetoinnin osa-alueet tulivat käsitellyiksi. Rahoitusta käsitteleviä lähteitä oli myös tarjolla runsaasti niin kirjallaisissa kuin myös internetlähteiden osalta. Rahoitusta käsittelevässä osiossa teorian kasaamiseen käytettiin enemmän internetlähteistä poimittua tietoa. Rahoitusvaihtoehdot muuttuvat ajan mukana ja työtä tehdessä minulle oli tärkeää, että teoria on ajankohtaista ja kaikki uudet markkinoille tulleet toimeksiantajia toiveisiin sopeutuvat rahoituslähteet- sekä instrumentit tulee käsitellyä.

Toimeksiantaja oli hyvin tavoitettavissa ja tarjosi tarvittavat tiedot laskelmien tekoon. Haastattelutilanteet sujuivat hyvin ja haastateltava vastasi nopeasti myös sähköposti- ja puhelintiedusteluihin.

Budjetointisuunnitelman teko oli erittäin mielenkiintoista ja osittain haastavaa. Haastavaksi budjetoinnin tämän työn kannalta teki toimeksiantajayrityksen nuori ikä, yritystoiminnan nopeat muutokset sekä se, että tuotteen kustannusrakenne ja budjetoinnin perusteet eivät olleet yrittäjällä täysin tiedossa ennen työn aloittamista. Työtä tehdessä lukuja jouduttiin muuttamaan muutaman kerran ja vuoden vaihteen tienoilla päätimme yhteisymmärryksessä toimeksiantajan kanssa, että muutoksia ei enää huomioida työn tekemisen sujuvoittamiseksi. Tehdyt budjetointipohjat olivat toimeksiantajan mielestä helppolukuiset ja hän uskoi pystyvänsä käyttämään niitä tulevaisuudessa.

Työn lopputulos oli toimeksiantajan mielestä onnistunut koska se auttaa selventämään yrityksen tuloksen kehittymistä sekä ennakoimaan kassatilannetta budjettikaudella. Budjetointisuunnitelman toteutuminen perustuu pitkälti yrittäjän ilmoittamiin arvioihin tulevista tuotoista ja kuluista. Tämän johdosta neuvoinkin toimeksiantajaa seuraamaan liiketoiminnan kehittymistä ja tekemään tarvittaessa muutoksia budjetointipohjiin aika-ajoin, mikäli haluaa järjestelmän toimivan halutulla tavalla. Budjettierojen avulla toimeksiantaja voi seurata mikäli erät poikkeavat suunnitelmista ja keinoja erojen korjaamiseen. Budjettiseurannan avulla työtä voidaan hyödyntää liiketoiminnan suunnittelussa pitkäjänteisesti ja yrittäjälle kehittyy kuva oman yritystoiminnan kannattavuudesta sekä tuloksen kehitymisestä.

Mikäli yrittäjä ottaa budjetointisuunnitelmat käyttöön, seuraa ja tekee niihin tarvittaessa muutoksia uskon, että yritystoiminnan seuraamisesta tulee helpompaa ja se mahdollistaa yritystoiminnan suunnittelemisen pitkäjänteisesti sekä rahoitusvaihtoehtojen oikein valitsemisen kasvun ylläpitämiseen. Toimeksiantaja voi budjettikauden jälkeen ja aikana seurata budjetoinnin oikeellisuutta ja lisätä budjettikausia valmiisiin pohjiin jotka luovutettiin toimeksiantajalle.

7 LÄHTEET

Danske Bank a. Miten haen yrityslainaa? Viitattu 29.10.2015, <https://www.danskebank.fi/fi-fi/asiakaspalvelu/Yritysassiakkaat/usein-kysyttya/lainat/Pages/miten-haen-yrityslainaa.aspx>.

Danske Bank b. Vertaile investointien rahoitusratkaisuja. Viitattu 29.10.2015, <https://www.danskebank.fi/fi-fi/Yritysassiakkaat/Pieni-yritys/Rahoitus/Tyokalut-ja-apuvalineet/Pages/Vertaile-Investointien-rahoitusratkaisuja.aspx>.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2015a. Yrityksen kehittämisavustus. Viitattu 29.10.2015, <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/yrityksen-kehittamisavustus#.VpjmKE3Ui70>.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2014b. Toimintaympäristön kehittämisavustus. Viitattu 29.10.2015, <https://www.ely-keskus.fi/web/ely/toimintaympariston-kehittamisavustus1?categoryId=14248#.VjH4AbcrK70>.

Eur-Lex 2007. Mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmä. Viitattu 29.10.2015, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=URISERV:n26026>

Finnvera a. Finnvera lyhyesti. Viitattu 27.10.2015, <https://www.finnvera.fi/Finnvera/Finnvera-lyhyesti>.

Finnvera b. Kasvu ja kilpailukyky. Viitattu 27.10.2015, <https://www.finnvera.fi/Kasvu-ja-kilpailukyky/Rahoitussuunnittelu/Haettava-rahoitus-yli-50-000-e>

Finnvera c. Rahoituksen hinta. Viitattu 27.10.2015, <https://www.finnvera.fi/Kasvu-ja-kilpailukyky/Rahoituksen-hinta>.

Finnvera d. Siltarahoitus. Viitattu 27.10.2015, https://www.finnvera.fi/content/download/3034/88216/file/Siltarahoitus_2015.pdf.

Finnvera e. Yrittäjälaina. Viitattu 29.10.2015, <https://www.finnvera.fi/Tuotteet/Lainat/Yrittajaelaina>.

Holopainen, T. 2012. Yrityksen perustamisopas. Käytännön perustamistoimet. 21. Uudistettu painos. Jyväskylä: Bookwell Oy

Ikäheimo, S. Laitinen, E. Laitinen, T. & Puttonen, V. 2011. Laskentatoimi ja rahoitus. Vaasa: Vaasan Yritysinformaatio Oy.

Invesdor Oy a. Usein kysytyt kysymykset. Viitattu 26.1.2016, <https://www.invesdor.com/fi/how-it-works/faq>.

Invesdor Oy b. Joukkorahoitusprosessi. Viitattu 27.1.2016, <https://www.invesdor.com/fi/how-it-works/for-companies/crowdfunding-process>.

Invesdor Oy c. Hinnat kohdeyrityksille. Viitattu 26.1.2016, <https://www.invesdor.com/fi/how-it-works/pricing/targetcompanies>.

Järvenpää, M. Länsiluoto, A. Partanen, V. & Pellinen, V. 2013. Talousohjaus ja kustannuslaskenta. 2. Uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo. Rahoituspalvelut. Viitattu 16.11.2015, http://www.elo.fi/tyonantaja/rahoituspalvelut?sc_lang=fi-FI.

Koivikko, K, 2013, Vaihtoehto enkelille tai pankille. Viitattu 26.1.2016, http://www.yrittajat.fi/File/10a5b113-30e3-4ae6-88d1-1d6f4e574ca4/yrittajasanomat11_2013.pdf.

Kotro, M. 2007. Yrityksen kannattavuus ja rahoitus. Aloittavan ja pk-yrityksen näkökulma. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Lindfors, H. & Syvänperä, O. 2010. Pk-yrityksen budjetointi ja raportointi. Helsinki: Edita Prima.

Martikainen, M. & Vaihekoski, M. 2015. Yritysrahoituksen perusteet. Sipoo ja Turku: Sanoma Pro Oy.

Minilex. ELY-keskus hoitaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristöasioita. Viitattu 29.10.2015, <http://www.minilex.fi/a/ely-keskus-hoittaa-elinkeino-liikenne-ja-ymp%C3%A4rist%C3%B6asioita>.

Neilimo, K. & Uusi-Rauva, E. 2007. Johdon laskentatoimi. 6.– 8. Painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

Niskanen, J & Niskanen, M. 2007. Yritysrahoitus. 5. Uudistettu painos. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Suomen pääomasijoitusyhdistys ry. Pääomasijoittaminen Suomessa H1/2015. Viitattu 4.1.2016, http://www.fvca.fi/files/1007/Pa_a_omasijoittaminen_Suomessa_15H1.pdf

Suomen Yrittäjät. Vieras pääoma. Viitattu 16.11.2015, <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/rahoitussuunnittelu/vieraspaoma/>.

Syvänperä, O. & Lindfors, H. 2014. Pk-yrityksen budjetointi ja raportointi käytännönläheisesti. 4. Uudistettu painos. Helsinki: Helsingin Kamari Oy.

Tekes a. Tekesin rahoitus yritysten kehittämisprojekteihin ja pilotointiin. Viitattu 27.10.2015, <http://www.tekes.fi/rahoitus/rahoitusta-yritysten-kehitysprojekteihin/pilotointi/>.

Tekes b. Kansainvälisen kasvun suunnittelu. Viitattu 29.10.2015, <http://www.tekes.fi/rahoitus/rahoitusta-yritysten-kehitysprojekteihin/kansainvalisen-kasvun-suunnittelu/>.

Tekes c. Nuoret innovatiiviset yritykset. Viitattu 29.10.2015, <http://www.tekes.fi/rahoitus/niy/rahoitetut-yritykset/>.

Tekes d. Nuoret innovatiiviset yritykset –rahoitus. Viitattu 29.10.2015, <http://www.tekes.fi/rahoitus/niy/rahoitus/>

Tekes 2016e. Rahoituksen yleiset ehdot. Nuorten innovatiivisten yritysten rahoitus. Viitattu 4.1.2016,

http://www.tekes.fi/globalassets/global/rahoitus/nuorten_innovatiivisten_yritysten_rahituksen_yleiset_ehdot.pdf.

Tekes 2015e. Askelmerkkejä joukkorahoitukseen. Viitattu 27.1.2016,

https://www.tekes.fi/globalassets/julkaisut/askelmerkkeja_joukkorahoitukseen.pdf.

Työ- ja elinkeinoministeriö 2015a. Yrityksen kehittämisavustus ja yritysten toimintaympäristön kehittämisavustus. Viitattu 29.10.2015,

https://www.tem.fi/yritykset/rahoitus/yrityksen_kehittamisavustus_ja_yritysten_toimintaympariston_kehittamisavustus.

Työ- ja elinkeinoministeriö 2015b. Vähämerkityksellinen tuki eli de minimis –tuki. Viitattu 15.1.2016, <https://www.tem.fi/?s=497>.

Vauraus. Usein kysytyt kysymykset. Viitattu 26.1.2016, <http://www.vauraus.fi/mika-vauraus/usein-kysytyt-kysymykset/>.

Veritas Eläkevakuutus. Lainat. Viitattu 16.11.2015,

<https://www.veritas.fi/tyonantajat/rahoituspalvelut/lainat>

Vilkkumaa, M. 2005. Talouden apuvälineet johdolle. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

8 LIITTEET

Liite 1. Tulosbudjetti

Tulosbudjetti	Q1			2016		
	Budjetoitu	Toteutunut	Ero	Budjetoitu	Toteutunut	Ero
LIKEVAIHTO						
Myyntituotot						
Liikevaihto yhteensä						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot						
Yhteensä						
Tuotot yhteensä						
Materiaalit ja palvelut						
Aineet ja tarvikkeet						
Ostot tilikauden aikana						
Ulkopuoliset palvelut						
Yhteensä						
Myyntikate						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot						
Henkilösivukulut						
Eläkekulut						
Yhteensä						
Liiketoiminnan muut kulut						
Käyttökate						
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot						
Yhteensä						
Liikevoitto (tappio)						
Korot						
Tulos ennen veroja						
Tuloverot						
Tilikauden voitto (tappio)						

Liite 2. Myyntibudjetit

Myynti	Kpl	Hinta	Budjetti
Omat myynnit			
Partnerimyyntit			
Kuluttajien jatko-ostot			
Yhteensä			
Valmistus omaan käyttöön			
Avustukset			
Tuotot yhteensä			

Myyntibudjetti €														Yhteensä
	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu		
Myyntituotot														
Oma myynti														
Partnerimyynti														
Kuluttajien jatko-ostot														
Myyntituotot yhteensä														
Valmistus omaan käyttöön														
Liiketoiminnan muut tuotot														
Tuotot yhteensä														

Liite 3. Ostobudjetit

Ostot	Kpl	%	Hinta/tuote	Budjetti
Lisenssimaksut				
Komissiot				
Pt				
Muut				
Ostot yhteensä				

Ostobudjetti €	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	Yhteensä
Ostot													
Lisenssimaksut													
komissiot													
Pt													
Muut													
Ostot yhteensä													

Liite 4. Kiinteät kustannukset

Kiinteät kustannukset														Yhteensä
	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu		
Palkat														
Toimitilavuokrat														
Atk														
matkakulut														
matkakorv.														
edustus+alv														
Markkinointi														
Hallintop.														
Puhelinkulut														
Posti yms														
Rahaliikenne														
Toimistotarv.														
kokous ja neuv.														
Kiinteät kustannukset yht.														

Liite 5. Investointibudjetti

Investoinnit	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	Yhteensä

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	Saldo
lisäykset													
Poisto 25%													
Saldo													
Poistopohja													
Kumulatiivinen poisto													

Liite 6. Henkilöstökulubudjetti

	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	Yhteensä
Palkat													
Maksetut lomarahat													
Palkat yhteensä													
Eläkekulut													
Muut henkilösivukulut													
Lomapalkkavelan lisäys													
Lomapalkkavelan vähennys													
Lomarahavelan vähennys													
Lomapalkkavelan muutos													
Työl lomapalkkavelasta													
Muut lakis. lomap.velasta													
sos.kulut lomapalkkav.													
Henk.kulut yht.													

Liite 7. Rahoitusbudjetti

Rahoitusbudjetti alvillinen		Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
Kassaanmaksut													
	Alkukassa												
	Myyntin kassaanmaksut												
	Vanhat myyntisaamiset												
	Kauden myynti alv 24 jää myyntisaamisiksi												
Yht													
Muut kassaanmaksut													
Yht													
Kassastamaksut													
Ostojen kassastamaksut													
	Vanhat ostovelat												
	kauden ostot												
	Jää ostovelaksi												
	Yht.												
	Nettopalkat												
	Vuokrat												
	Atk- ja ohjelmisto												
	Matkakulut												
	Matkakorv.												
	Edustus + alv.												
	Mainonta												
	Hallintopalv.												
	Puhelin												
	Postikulut												
	Rahaliikenne												
	Toimistotarv.												
	Kokous ja neuvottelu												
	Investoinnit												
	Korot												
	Lyhennykset												
	Verot												
	Maksettava alv.												
	Maksettava sotu yms												
	Voitonjako												
	Yht.												
	Loppukassa												
	Alv-laskelma:												
	Myyntin alv												
	Ostojen alv												
	Vuokran alv												
	Atk alv												
	Matkakulut alv												
	Mainonta alv												
	Hallintopalv alv												
	Puhelin alv												
	Postikulut alv												
	Rahaliikenne alv												
	Toimistotarv. alv												
	Kokous ja neuvottelu alv												
	Investoinnit alv												
	Tilitettävä alv												

Liite 8. Tase-ennuste

Vastaavaa		Vastattavaa	
Muut pitkävaikutteiset menot		Osakepääoma	
Myyntisaamiset		SVOP-rahasto	
Rahat ja pankkisaamiset		Voittovarot	
Muut saamiset		Lainat rahoituslaitoksilta	
		Ostovelat	
		Siirtovelat	
		Alv-velka	

Liite 9. Rahoitusvaihtoehdot

Rahoitusvaihtoehdot	Määrä	Ehdot	Rahoitusmuoto yrityksen kirjanpidossa	Käyttökohde	Haku aika
Ely					
Yrityksen kehittämisavustus	Max. 50% avustuksen perusteena olevista menoista. Suoriin investointeihin 10-35%	De minimis-avustus	Liiketoiminnan muut tuotot	Esim. palkka, konsultointi, matka- ja vastaaviin kustannuksiin sekä investointeihin	Yrityksen aloitus-/ laajentamisvaihe
Yrityksen toimintaympäristön kehittämisavustus	Max. 80% avustusten perusteena olevista menoista. Investointeihin enintään 45%	Avustus	Liiketoiminnan muut tuotot	Palveluiden kehittämiseen ja yritystoiminnan kannalta tarpeellisiin selvityksiin	Yritystoiminnan kehittämisvaihe
Tekes					
Kehittäminen ja pilotointi	50 tai 70% kokonaiskustannuksista hankkeisiin jossa Tekes rahoittaa vähintään 100 000 euroa	Vakuudeton laina, korko 1%, Laina-aika 7-10 vuotta	Tase - VPO Lainat	Uusien palveluiden kehittämiseen tai uudistamiseen	Projekti lähellä kaupallistamista tai uuden liiketoiminnan syntyminen rahoitukseen
Kansainvälisen kasvun suunnittelu	Max. 75% projektin kokonaiskustannuksista max. 50 000 /100 000e	De minimis-avustus Nuorille pk-yrityksille	Liiketoiminnan muut tuotot	Uusien tuotteiden testaamiseen, markkinastrategian kehittämiseen, immateriaalioikeuksiin	Kansainväliseen kasvuun
Nuoret innovatiiviset yritykset	250 000 - 1 250 000 euroa. 3:ssa jaksossa 25% omarahoitus osuus	Hankintoihin noudatettava hankintalaki 1. ja 2. jakso avustuksia 3. jakso lainaa	Liiketoiminnan muut tuotot sekä Tase - VPO Lainat	Yritystoiminnan kehittämiseen kansainvälistymisen mahdollistamiseksi	Nopeaan liiketoiminnan kehittämiseen. Max. 5 vuotta yrityksen rekisteröimisestä
Finnvera					
Finnvera-laina	5000-50 000 euroa, jos yli 50 000 myös muita rahoittajia ja omarahoitusosuus	Viitekorko, Marginaali Takausprovisio, Toimitusmaksu Laina-aika 3-15 vuotta	Tase - VPO Lainat	Yrityksen itse päätettävissä	Milloin vain
Yrittäjälaina	Enintään 100 000 euroa	Myönnetään osakkaalle jonka osuus osakepääomasta 20% sijoituksen jälkeen, 20% omarahoitusosuus	Tase - VPO Lainat	Yrityksen itse päätettävissä	Milloin vain
Rahoituslaitoslainat					
Rahoituslaitoslainat	Ei rajaa	Vakuuksia vastaan Viitekorko, marginaali sekä toimitusmaksut	Tase - VPO Lainat	Yrityksen itse päätettävissä	Milloin vain
Vakuutusyhtiöiden myöntämät lainat	Sijoituslainassa ei rajaa. Takaislainauksessa riippuen kertyneestä rahasto-osuudesta min. 5000e	Laina vakuuksia vastaan Tyel-viitekorko + marginaali Laina-aika 1-10 vuotta takaislaina kertyneen rahasto-osuuden perusteella	Tase - VPO Lainat	Yrityksen itse päätettävissä	Milloin vain
Vaihtovelkakirjalainat	Ei rajaa	Mahdollista vaihtaa lainan laskeman yrityksen osakkeisiin, vakuudellinen tai vakuudeton	Tase - Vaihtovelkakirjalaina / Osakepääoma	Yrityksen itse päätettävissä	Milloin vain
Pääomalainat	Ei rajaa	Maksetaan korkoa ja lyhennyksiä jos yritykselle jää täysi kate sidotulle pääomalle Vakuudeton Ei anna äänioikeutta antajalle	Tase OPO / VPO	Yrityksen itse päätettävissä Voidaan kirjata tietyissä tilanteissa omaan pääomaan	Milloin vain
Pääomasijoitukset	Ei rajaa	Sijoitus oman pääoman ehtoisesti, Normaalisti suurempi korko kuin markkinoilla	Yleensä OPO	Yrityksen itse päätettävissä, normaalisti kasvun rahoittamiseen	Yleisimmin toiminnan aloitusvaiheessa tai kasvuvaiheessa
Osakepohjainen joukkorahoitus	20 000 - 1 500 000 työssä käsitellystä Invesdorista.	Yritys antaa osakkeita sijoitettua pääomaa vastaan	Osakepääoma / SVOP	Yrityksen itse päätettävissä	Milloin vain, mutta yleensä kun yritys tarvitsee runsaasti lisää pääomaa
Lainapohjainen joukkorahoitus	Väh. 2000, yläraja maksukyyn mukaan. Lainojen keskikoko Vaurauden mukaan n.100 000e	Rahoituksesta maksetaan takaismaksusuunnitelman mukaan lyhennyksiä sovitussa aikataulussa. Yleensä vakuudeton joka näkyy korkeammassa korossa	Tase - VPO Lainat	Yrityksen itse päätettävissä	Milloin vain, mutta yleensä kun yritys tarvitsee runsaasti lisää pääomaa